

Kmetijski list

Glasiło „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno K 25.—
polletno » 13.—
Posamezna številka » 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

1 mm inseratnega stolpič stane za:
male oglase K 1.—
uradne razglase » 1.50
reklame » 2.—

Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 16.

Našim naročnikom!

Vsled vedno naraščajoče draginje v tiskarnah in papirnicah so se zopet vsi slovenski časopisi znatno podražili.

Tudi mi smo primerani naročnino svojemu listu zvišati za malenkosten znesek deset kron, tako da bo znašala odslej celoletno 25 kron, poluletno pa 13 kron.

Stroški za naš list so tako visoki, da stane danes pravzaprav izvod ene številke eno krono, 52 številke (celoletno) torej 52 kron; mi pa bomo list pošiljali naročnikom za celoletno naročnino v znesku 25 kron.

Zato pa prispevajte, tovariši, ki morete dati kaj več, posebej za naš tiskovni sklad!

Za svoje lastno stanovskopolitično glasilo vam ne sme biti nobena naročnina previsoka. „Kmet, pomagaj si sam!“ to bodi naše geslo tudi v tem slučaju.

Doplačilo v znesku 10 kron izvolite poslati po pošti ali pa ga izročiti krajevnomu odboru pod označbo: doplačilo naročnine!

Upravništvo „Kmetijskega lista“.

Veselite se!

Ko je padla liberalnosocialistična vlada, so prišli na krmilo klerikalci na podlagi prejšnje njih avstrijske moči. Prej so vpili, da hočejo liberalci ljudstvu požreti vse premoženje in drli so se proti zamenjavi denarja. Ko so klerikalci nastopili vlado, so se ravno začele zamenjavati krome za dinarje.

Klerikalci bi bili lahko zamenjavo ustavili in razveljavili, a namesto tega so zamenjavo — štiri krome za en dinar — potrdili in ukazali, da se zamenjava vrši še nadalje.

In ne samo to! Sedaj tiskajo dinarje kar naprej in ljudstvu iztiskajo zadnje groše iz žepa.

Kaj so še dobrega storili klerikalci? Pomogli so, da dobivamo v nežitnih deželah Jugoslavije še otrobe težko, moka pa gre k Italijanom, Nemcem in Judom.

Ze prej neznosno draginjo so v tem kratkem času neznansko povečali in poskrbeli, da ni več dobiti, tudi za drag denar ne, niti oblačilnega blaga, niti usnja, niti sladkorja, niti kmetijskih potrebščin.

Sedaj vidimo, da že itak ubogega kmeta in delavca vsi izkoriščajo, ki so na vladi, pa naj si bodo to liberalci ali klerikalci. Saj to je stara godba, da meščanske stranke nikoli niso bile za kaj drugega kot za sleparjenje in izkoriščevanje delavnega ljudstva. Saj meščan le od tega živi, za kar kmeta odere.

Joj, kam bodo ti hinavci — klerikalci in liberalci — privedli naše ljudstvo, ti hinavci, ki venomer vpijejo, da ga hočejo osrečiti.

In ti, izkoriščano ljudstvo — kmet in delavec — odpri oči in izpreglej, da delajo s teboj kot svinja z mehóm.

Tudi volitev ne dopuste, dokler ljudstva popolnoma ne izropajo in dokler ga popolnoma ne zaslužnijo liberalnim in klerikalnim bankam.

Oba, klerikalec kot liberallec, sta enaka, oba sistematično delata na to, da ljudstvo tako obuboža, da jih bo prosilo drobtinic vbogaimo. Toliko časa bodo grabili, dokler bo kaj za grabiti.

Ubogo ljudstvo, ali še ne vidiš, da je klerikalna stranka ravno tako sleparska kot liberalna? Ali hočeš se verjeti prijaznim, a lažnim hinavskim besedam? Odpri oči in spoznaj položaj! Dejanja vendar zadosti jasno govore.

Povej tem izkoriščevalcem, da bosta, če ne bo kmalu reda, prišla metla, ki bo korenito pomedla, in bič, ki bo pijavke pogнал!

Klerikalni špiclji.

Od moža, o katerem mislijo klerikalci, da je njihov, smo poučeni o nervoznem „šnofanju“, kje ponuja naša stranka ljudem moko, da bi se vpisali v našo stranko. Mi somišljenikov ne kupujemo z moko! Kdor je naš, je prepričan, da mora biti pristaš edino svoje res prave stanovskopolitične SKS.

Z moko in sladkorjem kupujejo klerikalci glasove in sedaj zvedavo „šnofajo“, ako jim kdo ne dela v takem kupčevanju konkurence. Sram jih bodi! Vedite pa, da kupljeni glasovi poloma klerikalne stranke ne bodo zadržali. Propasti mora, ker je skozi in skozi trhla. Zato ima tudi samo še toliko pristašev, kolikor jih na korupten način — kupi.

Dr. Korošec v strahu.

Za dan 7. t. m. so strobentali klerikalci skupaj svoje zaupnike, da so jim prišli kimat na zaupni zbor v ljubljanskem hotelu „Unionu“.

Kakor doznam, je dr. Korošec (ki se je pred kmeti pokazal v duhovniški obleki, čeprav hodi drugače rajše v civilni obleki z ovratnikom in moderno svilen ovratnico) proti koncu zborovanja hotel zdramiti speče navzočnike s tem, da je zavpil: „Pozor! Tajnik „Samostojne kmetijske stranke“ je tu!“

Zaspani so se prebudili, dvignilo se je več pesti, kletve in grde besede so se slišale in vse me je iskalo po „Unionovi“ dvorani. Vpili so: „Ubijmo ga!“

Seveda mene niti tam ni bilo, saj je bil zbor zaupen in so pri vratih vsakogar preiskali, če je zadosti zaspan in če ima legitimacijo, da je vreden v dvorani spati med govorom dr. Korošca.

Toda stvar je jasna. Kaj se je brala neka resolucija in bi morali lepo dremajoči glasovati si dr. Korošec pač ni mogel drugače pomagati, kakor tako, da jih je „nafarbal“ s klicem: „Pozor! Tajnik „Samostojne kmetijske stranke“ je tu.“

Kaj se me tako bojite? Saj še nobenemu doktorju nisem glave odgriznil in tudi dr. Korošcu je ne bi bil, ako bi bil takrat res v „Unionovi“ dvorani prisoten.

Ker pa me v omenjeni dvorani ni bilo, protestiram proti izkoriščanju moje osebe v namenu, da dr. Korošec prebudi speče navzočnike. Saj toliko manire bi lahko imeli, da ne bi ljudi z mojo osebo tako grdo strašili, kakor se malopridne otroke ostraši z volkom!

Da, dr. Korošec je pač junak, ki se boji ljudi, katerih niti v njegovi bližini ni!

Protestiram in obsojam dr. Koroščevo netaktnost, ker nikakor ne morem v to privoliti, da bi me on porabljal za zvonček, ki mu naj budi njegove speče prijatelje, ki ga zaprtih ušes, a odprtih ust poslušajo.

Dipl. agr. A. Jamnik, tajnik SKS.

Polomija klerikalne vlade.

Klerikalni deželni predsednik dr. Brejc je sklical v Ljubljano veliko zborovanje za odpravo ali omiljenje draginje.

To zborovanje, katerega so hoteli klerikalci kot osrečevalci vsega ljudstva izrabiti v to, da bi natresli temu ljudstvu peska v oči, je s svojim delom za odpravo draginje doseglo tole:

1.) Surovim kožam naj bi se zvišale cene od 18 na 34 kron za kilogram, zaradi česar bi bilo usnje najmanj za 50 odstotkov dražje.

2.) Po vladnem predlogu naj bi se zvišala mlevščina za 100 kilogramov žita od 12 na 60 do 72 kron. Odbor, v katerem je zastopal kmetijske preducente neki klerikalni delegat, je določil mlevščino na 60 kron. Zato se bo vagon moke podražil za 6000 kron.

3.) Svobodna trgovina za kmetijske pridelke in živila sploh naj bi se ukinila in določila živilom tržna (nočejo reči maksimalna) cena. Med tem pa

4.) naj bi se dovolila trgovcem prosta trgovina ter 50- do 100odstotni dobiček pri njihovih predmetih. (Katera stranka je torej kramarska?)

5.) Za uvoz kmetijskih strojev se je pač zahtevalo znižano uvozno carino, čeprav je ta uvoz že od jeseni leta 1919. itak carine prost.

Za vse, kar kmet potrebuje, se draginja ni omilila, ampak doseglo se je le še nadaljnje zvišanje cen; samo upravičenim zahtevam kmeta glede sedanjih prenizkih cen mleku se je pa z vso vnemo in brezsrčnostjo — nasprotovalo.

O zamenjavi kron v dinarje v razmerju 4:1 se ni nič razgovarjalo, nič protestiralo, nič ugovarjalo.

Kmet in delavec bosta zopet draginjo še bolj čutila.

Tako vaju rešujejo klerikalci! Povejte to tudi tistim, ki klerikalcem še kaj verjamejo, in recite jim, naj bero zadevne resolucije, ki so natisnjene v „Slovenca“ z dne 9. in 10. t. m. in ki jih mi zaradi pičlo nam odmerjenega prostora ne moremo dobesedno priobčiti.

Kot zastopnico kmetijskih pridelovalcev so na udeležbo povabili klerikalci samo „Kmetško zvezo“. Naše stranke navlašč niso povabili!

Naši shodi in sestanki.

Velik kmetški tabor

bo v nedeljo dne 18. aprila t. l. ob desetih v Slovenski Bistrici na glavnem trgu.

Nastopi več govornikov, ki nam bodo razložili gospodarski in politični položaj. Obenem se ustanovi okrajni odbor SKS.

Kmetje in kmetice, fantje in dekleta od blizu in daleč, pridite vsi! Pokažimo, da je večina vseh pametnih in zavednih kmetških ljudi v taboru „Samostojne kmetijske stranke“ kot edino prave kmetške stranke.

(Rakitna.) V 13. št. „Domoljuba“ poroča neki fantalin, ki se skriva pod imenom „pošten Rakičan“, o našem shodu z dne 21. marca. Pravi, da se je razpravljalo največ o umetnih gnojilih. Pa tudi, če bi bila resnica, kar pravi, bi to ne bilo nič slabega, ker so bili vendar na shodu sami kmetje, in če bi razpravljali o umetnih gnojilih, razpravljali bi o stanovskem vprašanju. Vprašamo pa „Domoljubovega“ dopisnika, zakaj ni poročal „Lažiljuba“ o shodu „Kmetške zveze“, ki ga je ta poštenu Rakičan sklical na dan 8. februarja. Kaj ste pa tam razpravljali, ko so prišli na shod 3 (piši in beri trije) ljudje. Odgovorite na to in poročajte o tem svojemu „Lažiljuba“! Isti dopisnik napada v „Domoljuba“ nekega moža, ki se je vrnil iz Amerike, in ga hoče učiti olike. Fantalin, vedi, da se ta Amerikanec lahko ponaša, saj ni vojni dobičkar, ampak je svoje dolarje zaslužil s krvavimi žulji v ameriškanskih tovarnah in rudokopih. Kar se pa tiče olike, jo pa pozna gotovo bolje, kakor „Domoljubov“ dopisnik, ki je pokazal na našem shodu oliko s tem, da se je pobalinsko posmehoval možem.

(Iz Kostanjevice na Dolenjskem.) Kdo laže? Vzemite v roko 74. številko „Slovenca“, v kateri je rečeno, da je na taboru „Kmetške zveze“ za Krško dolino govorilo 6 (beri šest) moških in da je po zborovanju padel kamen med množico itd. Nato pa čitajte poročilo o prav istem še v 13. številki „Domoljuba“, in sicer na strani 149., in videli boste, da piše „Domoljub“, pokorni sinček „Slovenca“, to-le: Nastopilo je 5 (beri pet) govornikov ter da je padel kamenček. Vprašanje nastane, kdo je resnico pisal? Povejmo resnico! Videli smo dva jurista, t. j. dr. Stanovnika in Marinčka, in še nekega Čebula z Gorenjskega. Tudi je res, da ste imeli svoje „pobaline ali fantaline“, kakor jih imenujete, dobro pripravljene za pretep, zakaj v navadi ni, da bi hodili kmetški „pobalini“ z gorjačami na shode. Da bi vam ne bilo jasno, da je vrgel tisti kamen od vas nahujskani „pobalin“, bi morda klical državno pravdnštvo na pomoč, toda sedaj omalovažujete tisto grdo dejanje, ki ste ga sami zakrivali. Ko je bil tabor SKS., se vas je pozvalo na morebiten ugovor, toda imeli niste povoda, da bi se bili oglasili. A zbal ste se samo enega, kateri je bil pripravljen vam ugovarjati. — Opazovalec.

(V Dolenji vasi pri Vidmu) je takozvana „Kmetška zveza“ hotela prirediti dne 5. t. m. shod. Ker so čas izrabili po maši, so bili navzočni skoro vsi volilci tukajšnje okolice. Toda hudo so se motili. Ko je namreč govornik (nekaj zloglasni Marinič iz Cerkelj, ki je bil nedavno izpuščen iz zapora) začel hvalisati klerikalce in njih baje velike zasluge za kmeta, je ljudstvo soglasno zahtevalo, naj se odstrani, češ: „Dosti dolgo ste nas ‚farbali‘, a ne boste nas nikdar več!“ Ko je govornik izprevidel, da nima niti

enega pristaša, se je preplašen umaknil. Zborovalci pa so, ne da bi se mu skrivil las, samo zahtevali, da se s podobnimi nameni nikdar več ne prikaže k nam, kar je tudi slovesno obljubil. Nato se je ljudstvo med splošno veselostjo mirno razšlo. Zopet dokaz, kako hitro se je SKS. povsod ukoreninila. „Lažikmetški zvezi“ pa naj služi to v resen opomin, ker bi imeli gospodje, če bi skušali še kdaj sejati prepir v naše vrste, gotovo večje neprijetnosti. — Kmet.

(V Dobrni pri Celju) je bil dne 25. m. m. dobro obiskan shod SKS. Dvorana g. Kamenška je bila nabito polna; ostati pa je moralo še veliko število obiskovalcev pred vratmi in okni na vrtu. Na prošnjo krajevnega odbora je razglasil g. župnik shod z lece, za kar mu bodi hvala. Na shodu je poročal tovariš Mermolja. Njegov stvarni govor in podprte trditve so odprle tudi tistim oči, ki so do sedaj v svoji nepoučenosti, oziroma napačni poučenosti, o naši stranki slabo mislili. Kar se tiče poročila v „Slovenskem gospodarju“ o tem shodu, se nam ne zdi vredno odgovarjati. Članek kaže sam na sebi veliko zadrego dopisnika „lažikmeta“. Neomejneno pa ne sme ostati, da se je domači gospod kaplan ves teden pripravljal, kako bi shod razbil.

(V Loki pri Žusmu) se je dne 5. t. m. ustanovil nov krajevni odbor naše stranke. Zasluga gre našem delavnemu sodrniku Pevcu, ki je tudi poljudno govoril na sestanku. Pristopilo je k stranki tudi več mož, ki so imeli dosedaj prvo besedo pri „Kmetški zvezi“, a so prišli do prepričanja, da so bili varani. V celem šmarnem okraju je veliko navdušenje za našo SKS. Prijavilo se je mnogo novih naročnikov na „Kmetijski list“. Za hribi se dela dan.

(V Škofji vasi pri Celju) je bil dne 25. m. m. prav dobro obiskan shod naše stranke. Nasprotnikov ni bilo, ker tu je vse pri „Samostojni“. Govoril je tovariš Mermolja. Sprejeta je bila resolucija proti maksimalnim cenam za živino, dokler ne pridejo tudi stalne cene na predmete, ki jih rabi kmet.

Dopisi.

(Iz Dobrne pri Celju.) Tukajšnje toplice upravlja mož, ki je obenem zastopnik vojnega dobičkarja Iv. Čaterja v Celju. Da se korupcija sedanje topliške uprave ložje pojmuje, je treba poseči v zgodovino toplič iz prejšnje dobe. Dobrna ima vroča tla, povod so bile od nekdanj toplice. Z vsjo razkošnostjo opremljena poslopja so skrivala veliko smetišnico. Ta smetišnica se je sedaj še povečala. Prej je v toplice importiral nemški Gradec nemški element, sedaj pa nam Ljubljana uvaja potom topliškega upravitelja korupcijo. Verižništvo cvete in to pod protektoratom poverjenštva za javna dela. Bog obvaruj, da bi se kdo upal reči, to ali ono ni prav — že grmi: mi smo vlada, kdo je predrzneš, ki si upa nastopiti zoper našo moč! Ta uprava spominja na staroturški uradniški sistem. Postava velja samo za plebejce. Pošta dostavlja ljudem, katerih edini vir dohodkov je zaslužek pri lesu ali živini, plačilne naloge, češ, po orožniških poizvedbah je dognano... in se obsojate vsled tega, ker brez obrtnega lista kupčujete, na tisoč kron itd., topliški oskrbnik pa pred nosom žandarmerije prekupčuje z jabolki, lesom, usnjem, sladkorjem, moko in bogsigave s čim vse. Seveda pri taki vsestranski kupčijski zaposlenosti ni časa za nadziranje uprave. Samo tako je bilo mogoče, da je konj krkaval od zgodnje jutranje ure do mraka in da ga je naposled upravitelj dal zaklati, meso od konja je pa peljal v Celje prodat — to vse brez živinozdravnika in brez mesogleda. Kdo plača škodo najmanj 10.000 K? Kmet, kajneda in zato se upravitelj dosledno izraža, da so Dobrničani „buteljni“. Na drugi strani je ta čedni gospod znal dobiti od vojaške uprave dva konja za 1600 K (bila sta izmed onih konj, katere bi oni kmetje morali dobiti, kojim so se konji za koroško ofenzivo odvzeli) in tekom štirinajstih dni je ona dva konja prodal naprej za čedno ceno 6000 K. Tako je topliški upravitelj dvakrat ogoljufal kmeta, namreč prvič, ko si je prisvojil kmetu namenjena konja, in drugič zopet, ko je pri konjih od kmetov-kupcev iskal velikanski dobiček. Za to kupčijo je imel baje od topliškega referenta pri poverje-

ništvu za javna dela „posebno dovolilo“. Ni čuda, da se pošteni ljudje s studom obračajo od takih vladnih zaupnikov — upravitelj pravi, da je edini človek na Dobrni, do katerega ima vlada zaupanje — in da tedaj temu čednemu gospodu ne preostaja druga družba kot ona srbofobskih denuncijantov in nakupovalcev frontskih konj. Toplice so bile poprej pod skrbno in strokovno upravo. Sedanji upravitelj je prevzel ta dobro negovani biser z bogatimi skladišči in izurjenim personalom. Že prejšnji upravi, ki je res vedno in vedno ustvarjala, se je očitalo, da obremenja upravo z brezštevilmim personalom. Kaj pa poroče javnost k sedanji upravi, ki ničesar ne ustvarja, marveč podira in ima pri tem štirikrat toliko nastavljenec kot poprej. Človek, ki je le vsled protekcije prišel do mesta, za katerega bi ga smel zavidati predsednik nadsodišča, deli pač dobrote protežiranja naprej! Tako je mogoče, da državna uprava toplič plačuje zasebne agente oskrbnikove. Kontrolo nad uradniki je prej izvrševal — ne kak zajec — marveč deželni odbornik. Takih šarž sedaj Slovenija nima, zato smeš davkoplačevalec samo spoštljivo govoriti o uradniških veleumih ali pa se zameriš tako, da bo celo potomstvo in sorodstvo v političnem črnem seznamu. Vkljub temu ne bomo molčali tako dolgo, dokler vlada držala sedanjega upravitelja. Mož se ne more poboljšati, tudi ne spada v najmodernejše toplice Jugoslavije, ker to ni nikakršno korito, marveč samo cvetka, iz katere naj srkajo dobri in pošteni ljudje zdravje in osveženje. Vodstvo SKS, vabimo, da si pogleda topliško ekonomijo in potem o tem izpregovori. Gospodom pri vladi, katerim je skrb za toplice zaupana, pa nimamo ničesar reči, ker z gluhi se je težko razgovarjati, videti pa nočejo, odkar so „mi“.

(Iz Zenice v Bosni.) Živahno gibanje zavednih kmetov in kmetških delavcev po vsi Sloveniji in izven nje, je zbudilo tudi med nami zanimanje za SKS. Pogrešamo pa buditeljev in požrtvovalnih agitatorjev. Vsem zavednim kmetom in delavcem kličemo: „Na noge!“ in „V boj za Staro Pravdo!“ Dovolj je bilo 500 dolgih let suženjstva, odiranja in ubijanja; dan zlate svobode je nastopil, zavedajte se tega, bratje, in združite se v svojem taboru, t. j. v SKS., kajti samo v slogi je moč, napredek in blagoslov. Pozdravljamo tudi izbornu misel, da se ustanove sladkorne tovarne v Posavju. Pridružujemo se tej misli tudi mi bosanski kmetje in vam kličemo: „Naprej po začrtani poti napredka!“ Ustanovili ste si tudi vrlo podjetje „Ekonom“. Prav in dobro! Zeleti bi bilo, da se ustanove še zelo potrebne tovarne za obleko, čevlje in vžigalice, katere naj bi nosile na svojih škatlah znamko SKS. s primernim izrekom in s primerno sliko. Potem bi ne bilo treba uvažati čevlje iz Avstrije proti zamenjavi za živila, ki jih sami pogrešamo. Ustanovila naj bi se velika delavnica za čevlje, kajti usnja in tovarn za usnje imamo v Jugoslaviji dovolj. Se enkrat kličemo: Tovariši kmetje in delavci, zavedajte se prestanih strašnih, za vse človeštvo sramotnih dni in oklenite se svojega kmetškega tabora, združite se v SKS., da rešite tako sebe, naš in domovino gotovega propada. — Bosanski kmet.

Pokrajinske vesti.

(Naš tabor v Brežicah) se je dne 11. t. m. res krasno obnesel. Bilo je polno okinčanih voz, jezdecov in nad 8000 kmetov-udeležnikov. Tabora so se udeležili tudi naši hrvatski tovariši. Več v prihodnji številki.

(Na naslov g. železniškega ministra dr. Ko-rošca.) Gospod minister, blagovolili ste izjaviti na zaupnem sestanku Vaše stranke v Ljubljani dne 8. aprila t. l., da sem hodil podpisani v Beograd in se od tam zelo klavern vračal. Ker pa še do danes nisem imel prilike, da bi bil videl Beograd, in ker mislim, da govorite, gospod minister, vedno le samo sveto resnico, sem pač mnenja, da se nahajate, gospod minister, že v takem štadiju, da vidite povsod strašno prikazen „samostojneža“. Čudim se le, da Vam ni ugovarjal tukajšnji, na sestanku navzočni, nad vse resnicoljubni gospod Toplak, ki je prav dobro vedel, da nisem bil v Beogradu. — Ivan Urek na Globokem pri Brežicah.

(Dr. Korošec nas vabi.) Na shodu zaupnikov SLS. je govoril dr. Korošec precej tudi o naši SKS., seveda v duhu obrekovanja in natolcevanja, kakor pišejo njegovi listi. Končno pa je izjavil, da so samostojnežem vedno odprta vrata v njegovo stranko. Hvala za povabilo! Še osel se ne vrne k takemu gospodarju, kjer je nosil samo težke tovore in kjer je dobival dosti batin. Komur je tako brezpravno tlačanje vseč, naj se da le zopet privezati.

(K orožnim vajam) bodo letos poklicani rezervni častniki I. in II. poziva ter moštvo vozarstva (t. j. nekdanjega trenja).

(Strašila s 1. majem.) Agitatorji komunistov tajinstveno namigujejo, da se bodo 1. maja zgodile velike stvari. Ponekod ljudje verjamejo tem strašilom ter že skrivajo razno blago, živila itd. Strašila so prazna, kakor so bila prazna razna prorokovanja, da bo zemlja trčila ob drugi svet ter bo konec sveta. Komunistična drevesa še dolgo ne bodo dosegla nebes. Naša Slovenija je domovina malih kmetov, ki ljubijo svojo zemljo ter jo bodo znali tudi braniti.

(Najbolj pereče vprašanje v naši državi) je ureditev denarne vrednosti (valute), toda na zaupnem shodu klerikalne SLS. se o tem vprašanju niti izpregovorilo ni. So pač bili na shodu ministri, ki imajo v tej stvari nagobčnike in vezane roke.

(Poletni čas) smo zopet dobili v noči od 9. na 10. t. l. Ure so se pomaknile za eno uro naprej. To je važno vedeti za vožnje po železnicah.

(Francoski konzul v Ljubljani g. Julij Hanhard) je umrl dne 7. t. m. Svoječasno je bil v Kranju trgovec z lesom.

(Zakaj primanjkuje denarja?) Zadnje čase tožijo trgovci in celo denarni zavodi o pomanjkanju gotovine. Glavni vzrok temu je draginja, ker rabi vsakdo mesečno neprimerno visoke vsote za preživljanje, vsled česar posebno uradniški stan ne more prav ničesar nalagati v hranilnice. Sploh pa je tudi obrestna mera prenzka.

(Tudi petje se podraži.) Operni pevci in pevke v ljubljanskem gledališču štrajkajo, ker dobivajo premajhne plače mesečno 360 do 480 kron.

(Plače stavbinskim delavcem) so se znova zvišale, in sicer dobe zidarji preddelavci na uro do K 8-20 ali dnevno za osemurno delo K 65, zidarji do K 7-15, delavci do K 5-10 in delavke do K 3-30 na uro.

(Kmeti mladeniči, ne dajte se hujskati!) V Trebnjem so dne 26. m. m. povodom naborov zaprli nad 20 mladeničev, ker jih je nekdo nahujskal, naj napadejo orožnike ter navalijo na trgovine in gostilne. Zaprte čaka ostrja kazen, lahko pa bi prišlo tudi do prelivanja krvi. Taki dogodki pa tudi mečejo grdo senco na naše ljudstvo. Ne poslušajte hujskačev, ki vas hočejo spraviti v nesrečo. Izročite jih oblastim! Red v državi mora biti.

(Kje je tobak?) Iz Št. Janža na Dolenjskem nam pišejo: Pred meseci smo čuli, da bode tobaka dovolj, a za celi mesec dobi en tobakar le dva zavitka tobaka, oziroma pol „klobase“. Rudarji v Krmelju pa dobe dovoljno množino tobaka, za kar jim nismo nevoščljivi, samo čudimo se, da se na nas kmete pozablja. Če gospoda misli, da kmetu ni treba več dati kakor to, kar drugim stanovom preostaja, potem pa naj pozabi tudi na kmeta pri ogromnih davkih.

(Knezoškof dr. A. B. Jeglič) obhaja dne 29. maja t. l. svojo 70letnico.

(Nova železniška zveza s Koroško.) Strokovnjaki priporočajo iz narodnogospodarskih in prometnih ozirnov novo železnico iz Kamnika v Gornji grad-Ljubno-Lučič-Solčavo do Železne kaple na Koroškem.

(Slovinci v Trstu.) Italijanska oblast je dovolila Slovincem, da so otvorili v poslopju C. M. družbe pri sv. Jakobu slovenske ljudske šole. Vpisanih je 1373 otrok, a najmanj toliko slovenskih otrok je že v italijanskih šolah, ker v slovenskih ni prostora. Za poslopje ne plačajo Italijani nič, a tudi vseh 29 učiteljev si morajo Slovinci sami plačevati.

(Iz Strojnice pri Pragerskem) se nam poroča, da je umrl tam predsednik krajevne organizacije SKS., tovariš Jože Medved. Pokojnik je bil vrl sodelavec, ki je med prvimi razširil idejo naše kmetijske organizacije v okraju. Sad delovanja očeta Medveda je, da je danes ogromna večina kmetov slovenjebistriškega okraja trdno

v našem taboru. Bodi mu zemljica lahka, žalujoci rodbini pa naše sožalje. — Načelnštvo SKS.

(Darili.) Za pogorelce v Predtrgu pri Radovljici sta poslala našemu upravnštvu: krajevni odbor SKS. v Besnici 42 K in krajevni odbor SKS. v Pijavi gorici 87 K. Za darili se iskreno zahvaljujemo.

(Novodobni politkarji.) Na shodu „Kmetijske zveze“ v Kostanjevici, ki je bil dne 25. marca, je lagalo več govornikov. Med govorom se je oglašil neki poslušalec in zakričal: „Mi hočemo republiko, cesarja in kralja nazaj!“ Taka je torej želja naših nasprotnikov! Ali se uresniči?

Politične vesti.

(Reško vprašanje.) Ker se bliža reško vprašanje končni odločitvi in grozi nevarnost, da ne pride Reka v našo posest, in ker se nam ponujajo odškodnine v Albaniji, je naša stranka odposlala ministrskemu predsedniku Stojanu Protiču naslednjo brzojavko: „Samostojna kmetijska stranka v imenu slovenskih kmetov najenergичnejše protestira proti vsaki rešitvi jadranskega vprašanja, ako ni združena s plebiscitom v Dalmaciji, na Reki, v Primorju, na Kranjskem in na Koroškem“.

(Vladna kriza in naš parlament.) Prihodnja seja našega parlamenta v Beogradu bo prihodnji ponedeljek dne 19. t. m. Najprej bo volitev predsednika namesto umrlega Pavlovića. Večina kandidira predsednika hrvatskega sabora doktorja Medakovića. Do tedaj se najbrž regentu posreči dovršiti pogajanja za novo vlado. Najbrž pride na krmilo ministrstvo, ki ne bo pripadalo nobeni stranki.

(Izid občinskih volitev na Hrvatskem.) Kmetiska (seljačka) stranka je dobila 333 odbornikov, ljudska (pučka) stranka 201, komunisti 503, demokrati 401, zajednica 541, izven strank 541, socialisti po 103 odbornike.

(Kmeti nemiri na Hrvatskem.) Zaradi novih maksimalnih cen kmetijskim pridelkom so se okrog Belovara spuntali kmetje ter hoteli ustaviti vlake. Prišlo je do spopadov z orožniki ter je bil en kmet ustreljen, osem pa težko ranjenih.

(Zaradi Reke) je nastalo veliko razburjenje, ker se je raznesla vest, da nekateri naši delegatje hočejo žrtvovati Reko in istrsko obrežje Italiji za mesto Skader. Sedaj je izjavil sam regent, da on in vlada delata na vse kriplje za to, da dobi naša država Reko in Skader, ker ste obe mesti za naše kraljestvo življenskega pomena.

(Italijanske spletke.) Italijani so pripeljali v Skader 150 agentov bivšega črnogorskega kralja Nikite. Ti podkupljenci se bodo v malih četah razšli po Črni Gori in po Jugoslaviji sploh, da zanetijo nemire. Upamo, da jim javne oblasti prekrizajo račune.

(Proti verižnikom in navijalcem cen) je predlagal občinski svet v Lvovu poostreno kaznen, naj bi čez dan pometali mestne ulice in ceste.

(Ljudsko štetje v Avstriji) izkazuje 6 milijonov 295 tisoč 189 ljudi, t. j. za 223 tisoč 211 oseb manj kot pred desetimi leti.

(Izid volitev v Bolgariji.) Kakor smo že poročali, je bolgarska vlada vsled socialističnih spletk razpustila prvi svoj, po vojni izvoljeni državni zbor in izvedla nove volitve, pri katerih so izgubili socialisti nad 20 mandatov, kmetiska stranka, ki je bila že v prvem parlamentu najmočnejša, pa si je pridobila novih 27 mandatov. Sedaj šteje kmetiska stranka 113 poslancev. Vladna večina bo torej sestavljena iz kmetijskih in naprednih strank, najbrže iz agrarcev, nacionalcev in progresistov. Veselimo se tega lepega uspeha zavednih bolgarskih kmetov in želimo, da bi tudi naše kmetijsko ljudstvo pri prihodnjih državnozborskih volitvah pokazalo svojo zavednost in da ne bi cepilo svojih glasov na svojo veliko škodo med razne stranke, temveč, enako Bolgarom, oddalo svoje glasove praviim kmetijskim zastopnikom, pripadnikom „Samostojne kmetijske stranke“.

(Francozi so zasedli nemško ozemlje) okrog Frankfurta, kjer je največ rudnikov, da preprečijo nemire. Predsednik Wilson je nastopil proti tej francoski samovoljnosti, ki je nekoliko podobna italijanskemu nasilju na Reki.

(Finančni položaj na Francoskem) je zelo neugoden. Koncem l. l. je imela Francija dolga za 226 milijard. Letos potrebuje država 40 milijard frankov, rednega kritja pa bo samo deset milijard.

Denarstvo in kmet.

I.

Z upravičenim strahom opazuje vsakdo današnje razmere: dviganje in napredovanje cen ter padanje denarne vrednosti, čemur sledi samoposebi umevno vedno večje pomanjkanje. Prizadeti so s tem posebno delovni podeželski stanovi, kakor kmet, obrtnik i. dr. Posebnih dokazov ali utemeljevanj za to trditev pač ni treba, ker dejstva govore dovolj.

Odkod je prišlo to zlo, ki postaja vedno večje? Kdo je tega kriv? Če hočemo biti pravični in če imamo vsaj nekaj trezne razsodnosti, moramo priznati, da je to zakrivila vojna, ki je liki velikanski ognjeni plamen uničila vojnojočim državam počasi vse vrednosti in vsa bogastva. Vojna je požirala in uničevala dan za dnevom milijarde, izčrpala že v prvem letu vojevanja gotovino in začela prinašati dolgove. Državniki so si skušali pomagati s tem, da so pustili tiskati in izdajati vedno in vedno nove, velikanske sklade bankovcev, ki pa niso bili kriti, in za katere se ni jamčilo ne z zlato in ne s srebrno valuto. Zato pa so postali naenkrat vsi bankovci skoro brez vsake vrednosti. Hoteli so vzdržati v normalni višini valuto, ki pa se ni dala dolgo in še takrat samo navidezno. Pač pa so seveda šle cene rapidno kvišku.

Na tem so bili in so še krivi zlasti tudi industrijalci, veletrgovci, bankirji in razni drugi špekulantje, ki so v tistih zanje „srečonosnih“ časih prvi in z vso silo dvigali cene in izkoriščali države in narode. Oni so to pač smeli, da, še podpirala so jih pri tem vsa oblastva. Njihovo početje je bilo menda „velekoristno“ za blagor vseh. In kmet? Ali ni bil kmet samo po teh prisiljen, da je moral, če je hotel izhajati, polagoma tudi on slediti cenam fabrikantov, trgovcev in dobaviteljev? Še danes so cene kmetijskih pridelkov daleč za drugimi cenami. Pa vkljub temu hočejo oblastva kmeta preganjati in „tiščati“ nazaj. Slišati mora vsepovsod očitke: oderuh, goljuf, požrešnik itd., dočim se mu pravi krivci na tihem porogljivo posmehujejo.

Dejstvo je torej, da so opisane razmere posledica vojne in da postajajo vedno usodnejše in neznosnejše skoraj vsem uizjim stanovom. Le kapitalisti, prekupci in razna „visoka gospoda“ imajo še vedno „dobre“ čase. Za kmeta in druge pa ni od nikoder pomoči, izboljšanja in izhoda. Vsiljuje se nam vsled tega vprašanje: Kako dolgo bomo morali še trpeti in čakati, da se vrnejo prave, zdrave razmere? Pogubni plaz draginje in pomanjkanja kam drvi, kje se ustavi? Ali bo dobil denar še kdaj svojo nekdanjo vrednost?

—Agr-aš.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Davek na vojne dobičkarje) je stopil v veljavo, ker je regent že podpisal dotični ukaz.

(Trgovska zveza z Avstrijo.) Naša država namerava postaviti trgovsko vez z Avstrijo na drugačno podlago kot so kompenzacijske pogodbe. Zato ne sprejema centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom, podružnica v Ljubljani, več vplačil na račun kompenzacijske pogodbe 180/SHS. z Avstrijo. Do preklica se sprejema denar le za zdravila, kemikalije, ogljikovo kislino in elektrotehnični material.

(Ali smemo biti zavarovani pri več zavarovalnicah?) Da, to je dovoljeno, vendar pa ne sme skupna zavarovalna vsota presegati prave vrednosti zavarovanega predmeta.

(Državni davki imajo prednost.) Kdor ima pri državnih blagajnah terjati kako izplačilo, mora najprej dokazati, da je poplačal vse davke do leta 1919.

(Cene drvam.) Ljubljana dobi za prihodnjo zimo iz Belokrajine 6000 m³ drv, ki bodo veljala v Ljubljani po 194 K, javni uslužbenci pa jih dobe po 141 K. Te cene bodo torej merodajne tudi za ostali dovoz.

(Zamenjajte bankovce po 50 in 20 K), le do 15. maja je še čas! Denar po 10, 2 in 1 krono ostane še v prometu.

(Naša prehrana.) Slovenija šteje 1.253.000 prebivalcev. Med temi je le kakih 300.000 takih posestnikov, ki samo s svojimi pridelki vzdržujejo rodbino, skoraj celi milijon ljudi pa je navezan na prehrano od zunaj. Zato potrebuje Slovenija na mesec okoli 500 vagonov moke ali 700 vagonov žita. Pretečeni mesec pa smo dobili samo 100 vagonov žita.

(Se na Poljsko bomo morali pošiljati živila!) Da ne dobivamo iz Poljske dovolj petroleja, temu so krive prehranjevalne razmere med ondotnimi industrijskimi delavci. Ako si hoče naša država zagotoviti dovolj petroleja, bo morala za ondotne delavce pošiljati živila.

(Vsaka prodaja zemljišč, hiš itd.) se mora po novi naredbi prijaviti nadzorništvo deželnih naklad 14 dni po podpisu kupne pogodbe.

(Izvoz srebrnega denarja) je iz naše države najstrožje prepovedan. Kdor bi skušal denar izvoziti, se mu zapleni ter zapade hudi kazni.

(Izvoz surovih kož) iz naše države se popolnoma prepove, ker le na ta način pridemo do potrebnega usnja doma.

(Trgovski promet Češkoslovaške.) V prvem polletu 1919. se je izvozilo iz Češkoslovaške za 1433 milijonov kron, uvozilo pa za 2010 milijonov, torej je trgovska bilanca pasivna za 577 milijonov kron. V našo državo se je v tem času izvozilo iz Češkoslovaške blaga za 55 milijonov kron, od nas pa se je uvozilo na Češko za več kot 59 milijonov kron.

(Kdaj dobimo sladkor?) Do srede tega meseca pričakujejo prihod ameriškega sladkorja, ki ga bo baje dovolj, toda cene mu bodo vsled slabše naše valute nad 40 K za kilogram.

Izjava

Podpisani Jožef Palčar izjavljam, da obžalujem vse žalitve, ki sem jih izrekel proti gospodu Ivanu Rusu, posestniku in gostilničarju na Grosupljem, zlasti pa očitek glede koruze. Priznavam, da so bile moje besede brez vsake podlage, in se zahvaljujem gospodu Rusu, da mi je odpustil in da je od zasebne obtožbe odstopil.

V Veliki Račni, dne 12. aprila 1920.

Jožef Palčar.

Mali oglasi.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem v **Vevčah št. 45** pričel izvrševati **sedlarski in tapetniški obrt** in da sprejemam vsa v to stroko spadajoča dela, ki jih izvršujem točno in po zmernih cenah. Se priporočam **Franco Kamnar**, sedlar in tapetnik v Vevčah št. 45, pošta Devica Marija v Polju.

Oglje, četudi drobno, se kupi in plača po najvišji ceni v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 31.

Vpoštevajte oglase (insetate) v „Kmetijskem listu“!

Primešaj krmi Mastin!

Enkrat na teden primešaj krmi pest redilnega praška **Mastin**. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa ga primešaj dvakrat. Dietetični prašek **Mastin** je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo **Mastin**, ko ga enkrat preizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška **Mastin** zdostuje za šest mesecev za enega prasiča ali vola. — Ako se **Mastin** pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev **Mastina** stane K 20.50 poštne prosto na dem.

Mazilo zoper garje (naftamazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpušča je. Pri živini uniči garje. En lonček po pošti K 10.50.

Lekarna Trnkoci v Ljubljani (Kranjsko) zraven rotovža.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčinite v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za „Male oglase“ 24 K, polovica tega prostora 12 K. Najmanjši oglas 8 K.

Denar pošiljajte vedno naprej!

LES.

Kupim hrastove, bukove in smrekove hlode za žago. Ponudbe s ceno na naslov: **IVAN ŠIŠKA**, tovarna parket in parna žaga v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4.

Jugoslovanski kreditni zaved v Ljubljani

Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun s čistimi Prometa v prvih treh mesecih nad 10,000.000 kron.

4%

brez odbitka rentnega davka. Ustanovljen septembra 1919. Neposredno pod državnim nadzorstvom.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani,

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice: v Splitu, Trstu, Sarajevu, Celovcu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovijah; ekspoziura v Ptuj.

Delniška glavica z rezervnimi zakladi okrog 50,000.000 kron. — Brzjavni naslov: Banka, Ljubljana.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Telefon št. 261.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Proti: sladkorni bolezni, boleznim jeter in ledvic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, žolčnemu kamnu, hemoroidom in bolezni mehurja, putiki in debelosti.

je najboljšo sredstvo parjavna zdravilna mineralna voda „Rogaška Slatina“.

Rogaška Slatina

največje in najmoderneje zdravilišče v Jugoslaviji. — Hidroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne, smrečne, parne, zračne, solne kopeli z vročim zrakom. — Vojaška godba (42 mož, med njimi absolvirani konservatoristi). — Za vsakovrstne zabave je poskrbljeno tako, kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra.

Ravnateljstvo.

SVETLA

elektrotehnika — tehnika

baterije, žarnice, namizne, stropne, stenske in karbidne svetiljke vseh velikosti po najnižjih dnevni cenah:

J. Pogačar v Ljubljani na Mestnem trgu št. 25.

„EKONOM“

razpečevalnica gospodarskih in gozdarskih pridelkov in potrebščin, d. d.,

vabi na podpis delnic. Za enkrat se jih izda 10.000 komadov po K 200.—, torej za 2 milijona. Vsakdo jamči le z delnico in nič več. Vsak delničar ima en glas. Sredi maja se vrši ustanovni občni zbor, na katerem bodo delničarji kot sogospodarji družbe izvolili vodstvo vsega podjetja. Naj ne bo zavedne slovenske hiše, v kateri bi ne bilo delnice podjetja našega kmeta, delniške družbe „EKONOMA“.

Pojasnila in položnice za vplačilo daje

pripravljalni odbor „EKONOMA“

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.